

IFRS 9 – FINANČNÍ AKTIVA: KLASIFIKACE A MĚŘENÍ¹

IFRS 9 - Financial assets: classification and measurement

Jiřina Bokšová

Dne 12. listopadu 2009 vydala Rada pro Mezinárodní účetní standardy nový standard IFRS 9. Tento standard zavádí nové požadavky na klasifikaci a oceňování finančních aktiv. Jeho účinnost je od 1.1.2013. Účetní jednotky však mohou použít standard IFRS 9 již pro účetní závěrky za rok 2009.

Tímto krokem byla zakončena první fáze projektu, která byla věnována klasifikaci a oceňování finančních aktiv. Další dvě fáze se budou věnovat požadavkům na klasifikaci a oceňování finančních závazků, snížení hodnoty a zajišťovacímu účetnictví. V budoucnu by měl dokončený standard IFRS 9 – Finanční nástroje nahradit dosud platný standard IAS 39 – Finanční nástroje: účtování a oceňování.

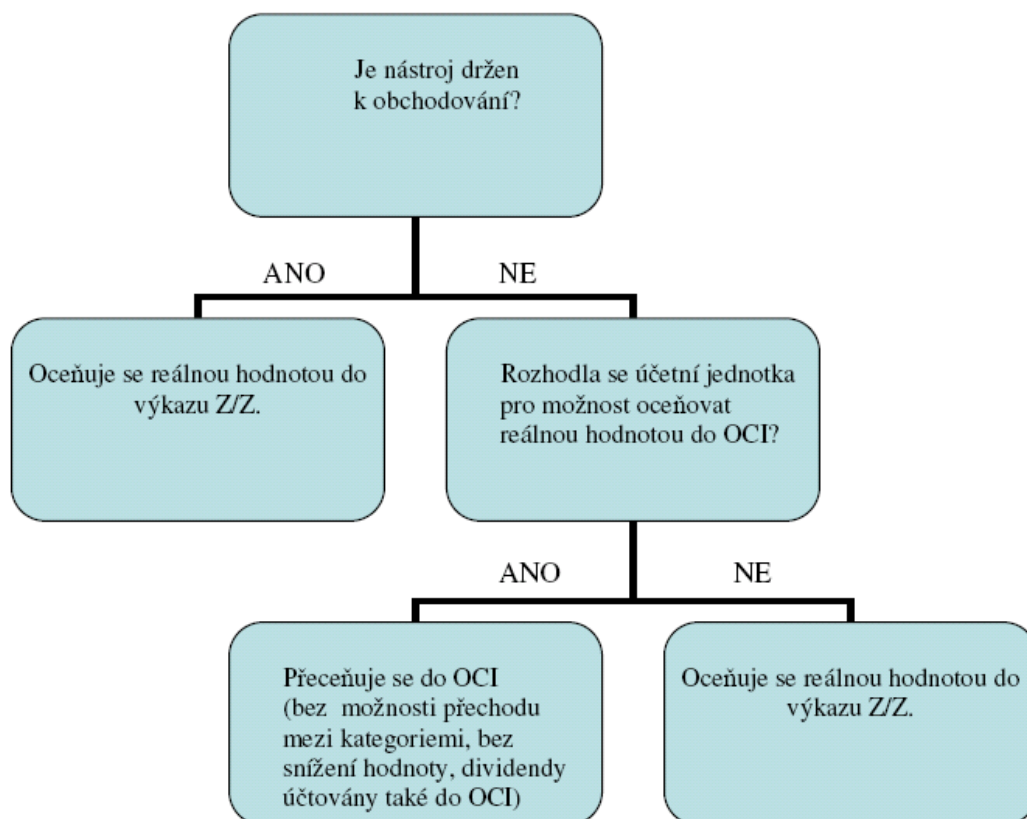
Nový standard zavádí nové principy klasifikace a oceňování finančních aktiv. Cílem standardu je dosáhnout větší vypovídací schopnosti účetních závěrek. Standard zavádí nové členění finančních nástrojů (aktiv) na:

- finanční nástroje vedené v reálné hodnotě;
- finanční nástroje vedené v zůstatkové (amortizované) hodnotě.

Vedení finančních nástrojů v reálné hodnotě bude základní kategorií. Bude zahrnovat například akcie a deriváty. Tato kategorie bude mít podskupinu zvanou vedení finančních nástrojů v reálné hodnotě vykazované přes „Ostatní souhrnný výsledek hospodaření“ (Other comprehensive income, OCI), který je součástí vlastního kapitálu. Do této podskupiny budou zahrnuty akcie ze současného portfolia realizovatelných nástrojů. Podnik si bude moci vybrat, zda je bude vykazovat přímo v hlavní kategorii vedení finančních nástrojů v reálné hodnotě nebo v této podskupině.

¹ Tento příspěvek byl zpracován jako jeden z výstupů výzkumného záměru "Rozvoj finanční a účetní teorie a její aplikace v praxi z interdisciplinárního hlediska" registrační číslo MSM, RP 6138439903.

Kapitálové nástroje - rozhodovací strom podle IFRS 9:

Naproti tomu, vykazování finančních nástrojů v zůstatkové hodnotě bude platit pro takové nástroje, které vyhoví testu ekonomických podmínek. Při testování musí platit, že finanční nástroje mají základní úvěrový charakter (peněžní toky reprezentují jen jistinu a úrok), a že jsou řízeny na bázi smluvního výnosu. Účetní jednotka má v plánu realizovat hodnotu nástroje tak, že spíše získává nebo platí budoucí peněžní toky, než prodává daný nástroj.

Správa na základě smluvního výnosu znamená správu a hodnocení výkonnosti ze strany vrcholového vedení na základě smluvních peněžních toků vytvářených jejich držbou nebo emisí. Příkladem mohou být pohledávky nebo závazky z obchodního styku, které účetní jednotka drží s cílem inkasovat nebo platit částky při smluvní splatnosti. Dalším příkladem jsou emitované dluhopisy, které účetní jednotka spravuje na základě smluvních úroků a jistiny hrazené investorem.